

Siigi maade föölistad ühinege.

Eesti Osakondade Peterburi komitee hä lekandja.

Nr 151.

PÄEWALEHT.

Pühapäewal, 13. juulil 1919. a.

Kõikidele föölistele, soldajatele, meremeestele Inglismaal, Prantsusmaal, Itaalias, Amerikas, Rootsimaal, Soomes, Eestis ja Serbias.

(Peterburi uue Rõutogu ülestutse).

Seltimehed, raskel filmapilgul korraldame meie, Peterburi linna töölised, oma Rõutogu ümberwalimisi. Walimised olid jamaal filmapilgul, kui teie walitjuse wäed meie linna ähwardasid ja kui meie teie walitjuse blokaadi pärast ennetuulmata naljapiina üleelasime. Kuid selle päale waatamata jäid Peterburi töölised oma seisuks. Sajad ja sajad tuhanded Peterburi töölised wõtsid meie Rõutogu ümberwalimistest osa. Ja nüüd, kuna tuli see uus Rõutogu esimest korda tohtu. Meie koosolekul wiibivad tuhanded töölised, punawäelaste, madruste, kõigi töölise organisatsioonide saadikud. Ja meie teatame kõile ühel häälel: Meie seistame ilka endiselt Rõutogu wõimu, töölise ja talupoegade wõimu eest. Kuni wiimse hingetõmbuseni saame meie tööraha wõidu eest kodanluse üle, sotsialismi wõidu eest sõdima. Sel pidulikul minutil pöörame, seltimehed, teie poole, ja küsime teilt, miks pärast teie walitjuse meie linna kallale tungivad. Mispärast wõitawad nad meie külasid ära, mis pärast lasewad maha meie isasid ja wendi, miks pärast mõistawad meid naljapiinadesse? Kõit teated kolebuste üle, mis nagu Peterburis walitjeks, mida laotawad laiali teie kodanlised lehed, kõit need teated on wäljamõeldud. Meie nälgime, meie teeme üle jõe käimat tööd, kuid meil walitseb proletaarline distsipliin ja kindel kord. Meie peastame endid waenlaste käest, kes meid kõigist külgist sisepiiramad, kuid meie ehitame samm sammult uut töölise riiki. Meie oleme teie maade kodanlaste ees niipalju süüdi, et esimestena punase lipu üles tõstame, et meie esimestena tsaarid ja kodanlased minema kihutatakse, et meie juba kats aastat wõimu oma käes peame, maa talupoegadele andsime, wabrikud — töölisele.

Teie walitjused wihtawad meid sellepärast, et meie kõile salalepingud awaldame, mis tsaaride wahel tehtud. Teie walitjused wihtawad meie linna sellepärast, et ta esimejena proletaarlike rewolutsiooni lipu üles tõstis. Meie pöörame iseäraliselt Eesti ja Soome töölise poole. Teid petatakse juba kats aastat. Teie räägitakse nagu tahaks meie Eesti ja Soome ära wõtta. See ei ole õigus. Uleememagilise kehtidejaatwa komitee koosolekul Moskwas teatas meie esitaja waljult, et meie wõime teie käst on antud Soome ja Eesti piiridest mitte üle minna. Kehtidejaatwa komitee on kõrgem walitjuse organ termel Wenemaal. Meie oleme kindlad, seltimehed, et filmapilgi ligi, kus teie ühendid oma kodanluse käest wabastate.

Teie walitjused teewad — kõit, et enesest hütatust lähendada, kuid sõda teiega meie ei taha. Sõda soowitawad teie walitjused. Seltimehed, kui tawa kannatate veel juba, et teie walitjused kõrildajaid wälgekaardlasi aitawad, neile sõjariistu, raha, ohwitsereid ja tootlust annawad? Murrannist sõdis meie vastu inglase, prantslase, itallase ja serblase kall.

Narwa wäerinna sammumad meie vastu Rootsi walgetaardlased. Termel Eesti ja Soome piiril sõdiwad meie vastu wäed, mis Eesti ja Soome walitjuse pööl saadetud. Teie walitjused saadawad Peterburis oma salakuulajaid ja agenta. Need jõledad korraldawad Peterburis plahwatusi, raputawad kottide wiisi kulda, et äraandjaid ülesosta. Soome walgete walitjused saadab aeroplaniidid, et meie külasid ja jaamafid pommitada. Kuid sellepärast waatamata ei anna meie alla ja ei saa seda itaigi tegema. Meie oleme kindlad, seltimehed, et ta teie maadel punased lipud wõidawad. Streigi päale, mida teie 21. juuliks määrastite, waatame kui esimese pääsuse päale.

Meie usume, et Prantjuse, Inglise, Amerika, Italia ja teiste maade töölised ei luba endid pantiridel ja miisnikel shandarmi tööle panna, et meie suuri rewolutsiooni kägistada. Teie walitjused räägivad teile, et nad Wene asjadesse ei sega. See on häbemata wale.

Teie wäed tunnistafid seaduslikult Wenemaa peremeheks timulat admiral Koltshaki, kelle vastu kõit Urali ja Siberi töölised ning talupojad mäsawad.

Teie walitjused loobivad miljoonisi, et tsaari kindrali Wenemaal aidata. Teie walitjused warustawad Wene kontrrewolutsionäride kõigega, tantidega algades ja salakuulajatega lõpetades. Teie walitjused aitasid jalule Denikini banded, kes Jekatirinoslawis ja Hartowis mitmed tuhanded töölised sellepärast ära tappid ja ainult sellepärast, et nad töölised on.

Teie walitjused wastutawad nende timutate meeskuste eest, kes enne Permist lahkmist mitu tuhat punawäelast-wangi põlema panid. Teie walitjused wastutawad selle nalja eest, mis meie maal walitsemas.

Tõuste üles seltimehed, tehke lõpp juurtele kuritöödele, mida teie walitjused teewad. Andke wennalikult kätt kõigi maade töölisele. Tehke kõit, mis teil wõimaluses, et Wene kontrrewolutsionäridele abi ei antaks.

Meie jaadame teile wennaliku termituse ja hääme ühes teiega: „Elagu töölise rewolutsioon termes maailmas!“

Toimetuse ksetunnid on igal tööpäewal 2—6 õhtul.
Tel. 243-29.

Talitus on awatud igal tööpäewal hommitu kella 10—4 pääle lounat.
Tel. 663-89.

Talituse ja toimetuse adress:
В контору изд. „Сдвиг“, Петроград, Социалистическая ул. 14.
(б. Ивановская)

Tellimisi

wõetakse vastu kõigis W. S. J. N. Wabariigi Posti asutustes, Põhja Kehtiranduse büroos (ühend. „Семейно-печатный“) posti osakonnas Петербурга, Псков. 25 Окт. № 1 ja Семьсотпетшат'и Крейзи ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind:

1 kuu — 15 r., 2 kuud — 30 r.,
3 kuud — 45 r.

Adressi muutmise 1 rubla.

rutu. Kõit sõjaabi töd peab sõjaasutuste ja kaitsekomiteede läbi sõdima. Edasi tähendatakse, et tarwis on rahwale dieti ära seletada Koltshaki ja Denikini hädaõhtu, selleks on tarwis mobiliseeritute keskel kõige laiemat kihutustööd teha ja rutulisele neile sõjakunsti õpetada. Sõjawäge peab otsekohe warustama, elanikude käest peab sel ostarbel sõjariistu korjama.

Peterburi kogemus näitab, et elanikelt wõib küllalt sõjariistu saada ja kes sihis tulewad kõit abinõud tarwitusele wõtta.

Edasi arwatakse tarwiliselt igatewiisi mitte sõjalisi töid küsendada. „Meie peame 3, 4, 5 kuuls kõide asutuste tööd seisma jätma, ehk kui neid seisma jätta ei wõi siis niuõrd wähenemada, et minimum tarwilist tööd edasi teha“. Tööd on tarwis suurendada piiriäärtes kohtades. Jõa wäerinna kohta tähendatakse: „Wingil juhtumisel ei tohi ida wäerinna ühtki tegelest ära kutsuda, milgil tingimisel ei wõi pääletungimist nõrgendada. Minutuse lootuse wõiduts annab Urali elanikke kaas-tegawus, kes juba Koltshaki „demokraatiat tunda on saanud, Siberi kallale tungimise ajal ja täielise kontrrewolutsiooni wõidu ajal Siberis“. Mis sõjalistes eriteadlastes peitub siis räägitakse kirjast neile: „Salandu, mille sihtis oli Krasnaja Gorka Peterburi äraandmist ettevalmistada, tõi uuesti sõjaliste eriteadlaste ja kontrrewolutsiooni küsimuse tagasile esile“.

Ei ole kahtlust, et tootluse seisukorra terawnemine ja niijamuti sõjajärelkorra, wõib kontrrewolutsiooni uusi katseid esile tuua. Jgatahes annawad sõjalised eriteadlased ligemal ajal suurema proisjendi äraand-

jalid, nagu kuulatud, kodanlised intelligendid, wähemlased ja s.r. Olets andeksandmata wiga, kui meie sellepärast oma sõjalise poliitika aluse muutmise küsimuse arutamisele asustime. Meie äraandjateks saawad sadanded ja tuhanded sõjareiteadlased, kuid meie püüame nad kinni ja laseme maha; meie juures töötawad justemaatiliselt ja tawa kinnend tuhanded sõjareiteadlased. Jma nendeta ei oleks meie suutnud seda punast wäge luua, mis partiisaanlikusest wäljataswis, kes idas rutulisi wõitufid saawutada oskas.

Edasi räägitakse wõitlusest kontrrewolutsiooniga tagasile; s.r. ja wähemlaste kohta tähendatakse: „meie kohus on küsimust otsekohele ette seadida: „mis on parem — kas linnipüüda ja maha lasta jafad äraandjad ladettid, parteid, wähemlased ja eserid, kes nõutogude walitjuse vastu üles astuwad, s. o. Denikini ja Koltshaki eest, ehk lasta asjal niitangele minna, et lubada Denikini ja Koltshaki kinnend tuhanded töölised maha lasta? Walit ei ole raske, küsimus sejab ainult nii, ja ainult nii. Kes seni aru pole saanud ja otse walelikust püüab tõendada, seda peab häbitamise alla jätma.“ Kirja lõpus kutsutakse kehtkomitee kõit organisatsioonid oma tööd rewolutsiooniliselt toimetama. „Kõitidelt kommu-nistelt, kõitidelt arusaajatel ja talupoegadelt, igahelt, kes eitaba Denikini ja Koltshaki wõitu, nõutakse ligemate kuude jooksul ülen-datut meeleolu, nõutakse tööd rewolutsiooni nõuete järel.“

Kus wiga näed laita, sääle tule ja aita.

See on wana sõna millel waga palju töde on ja mis elust wõetud on. Wanaste tarmitati seda sõna siis, kui midagi tehti ja selle tööl oma puudused olid, ja kui siis keegi neid puudufid, kahju rõõmus näitama hakkas.

Kas ei ole meil ka praegu meie uue korra loomise juures wigade otisjaid ja leidjaid, kuid atajaid on liig wähe. Mina ei mõtle sugugi abi otisida meie wastaste poolt, kes oma abi kurjasti meie kasuks tarwitawad, nagu see sabotcerimises ja mõnel teisel wiisil nähtawale tuleb, waid mina just oma klassi ja seltimeeste poole pöörangi, et nemad kõrges asjas „kus wiga näed, jäl tuleks ja ühiseid aitald parandada.“ Kuid meie seltimehed waga wähe aitawad. Kriitiseerimad waga hästi ja dieti. Kui meie parteist astus keegi flm. wälja, siis põhjendas tema, et parteis on niifuguseid liitmeid kellega tema ühes ei wõi töötada ja need on veel wastutawate kohtade pääl, kuid kuidas mõiks siis parteist niifuguseid liitmeid wälja heidetud saada, kui meie kõit wälja astunud seltimehe eestkuju järele teefime.

Wõni päew tagasi oli juba meie Peterburi kom. häälelandjas wäike kirjeldus, kuidas parteise vastu wõetakse, sellest ei taha siinkohal pikemalt kirjutada, kuid joowin, et meie, kes meie tunneme et kom. Partei on meie töölise kajuade kaitaja, ja ainuke, meie peafime wõimalikult selle Partei ümber end koondasma ja kõit oma tööjõu ja osanuse koku wõtma, et kõlwatumad liitmed, kes milgi kombel on juutunud Partei seisse pääjeda, et neid kõrwaldada.

Kuidas need „mitte tublid seltimehed

on meile jattunud, ei maffa pikalt seletada, waid ütlen lihtsaks“ et see ole meie endi „süüd!“ Weil on alati see wiisiks olnud et ilusaid sõnu teha. See, kes meie seast hästi ilusti räägib, siis seda meie juba rohkem ei hakka järele pärima, waid anname tema hooleks need ilusad sõnad täide wiia; kas aga see mees mõib, ehk on kofane, see ei puudu asjasse, waid ta saab walitud ehk nimetud, mis wiimasel ajal hästi mõeks on saanud.

Praegu on meil jällegi walimised kongressile, mis õige lähedal on, sellepärast katjun ma meelde tulebada meie kõigile, et kongressile peame walima kõige tublimad töölised seltimehed. Kongressil saab walitud kehtkomitee, kes kõit „meie soowid täide wiia. Arme armame, et see on asutus kes midagi uut loob, ei mitte sugugi; meie armamised on see loom töd mida kehtkomitee täide saadab.

Sellepärast seltimehed, ärge walige ainult sõnade tegijaid, waid meil on igal-pool kollektiivid, kus tawdu meie walimisele läheme ja igahelt teab ja tunneb oma kollektiivi liikmeid enamwähem. Ei pruugi walida wõõra keele oskajaid ega sellejarnast; meie walime täiesti põhjus-mõttelise seltimehe, keda meie kollektiiv ujalab ja kes ta wäljaspool parteid aus, ja kes lugupidamist ka on wõitnud wastaste poolt, kui aus wõitleja. (P. Toim.)

Meie partei on walitsew partei ja ta peab olema kes kõit kontroleerib, kõit asutusi, mis meie riigitorra ülesehitamises tarwis lähewad ehk mis praegu funktsioneerivad. Ei junda ju meie partei ilma kõigi nende asutusteta uut korda luua; kuid need asutused teawad ka iga üks oma

Wene Kom. Partei Keskkomitee wõitlusest Denikini vastu.

Moskwa „Iswestijas“ on W. S. P. kehtkomitee ülestutse kõikidele partei organisatsioonidele awaldatud Denikini wõitlemise juhtes. Silmapilgu ülesande kohta on kirjatuks tähendatud:

„Kõit töölise ja talupoegade jõud, kõit wabarangi jõud peawad selleks koondatud olema, et Denikini pääletungimist tagasi-

lüüa, seljamaal ajal tuleb Punasel wäel Uralisse ja Siberisse edasi tungida.

Silmapilgu pääülesanne on kõigi asutuste töid sõjastarbelis seisse seadida. Jgajugune kollegialuse laialipuhumine ajaraistamise mõttes peab häwinema, seft see muudab asutused kõnelemise kodadeks, seda tuleb lõpetada ja wõimalikult õige

Iga marssist, ehk iga inimene, kes praegu aja teadusega tuttaw, kui talle küsimus ette panna: kas on mõimalik tajaan harmoniist — proportionaalne ülemine igasugustes kapitalistlikes riikides proletariaadi diktatuuri juure? — wastab tavaliselt selle küsimuse päale eitawalt. Ta kaalu, harmoniistlikust iga proportionaalsust pole kapitalismi ilmas veel millegi olnud ega mõnduiki olla. Iga maa eeldas jilmapiitkwaht ühte ehk teist tüüpe, kapitalismi mõtete grupet ehk töölise liikumist. Arenemise protsent ei olnud tasakaalus. Kui Prantsusmaa oma suurt lodanist revolutsiooni üleelas, ajalooliselt unelusse teerwet Europat kaotajadmmates, oli Inglisemaa kontrewolutsioonilise lootsiooni eesotsas, kuna ta kapitalistlikst enam wäljaarenenud oli, kui Prantsusmaa. Tolle ajajärgu Inglise töölise liikumine jõuab nii mõneski asjas marssismi tulewikku ettejaawutada.

(Säraned).

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium

TÖÖLISTE KULTUUR.

Hariduse kaitseks.

II.

Miner-lord puudutamine muu seas organisatsioonilise küsimuse nägime, et G. D. Stommuunil Gees viibimise ajal liig w he õnnestas äratada sel alal. Aga kuidas on lugu wäljaspoolse Gesti tööhäwa? Nagu teada, elab wäljaspool Gesti Wenemaa ajundustes umbes lauda päält weerand miljoni eeslasi, kellest kaugel juurem oja endisest Gesti maaproletariaadist pärit. Kui palju on nende juures maad wõtnud Nõukogude riigi aade? Mis on äratatud selleks, et nende klassilist iseteadmist ja arusaamist kass-olema juure revolutsiooni ülesannetesi jalgilada? Enamasti mitte midagi. Minus nure, kus wõib olla juttu organisatsiooni ja agitatsiooni tööst, on Põhja Ringkond, bigem, Petrogradi kubermang. Kuid ka siin sai seda tööd fenini tehtud nii lüdwalt, et plaanilindlast organisatsioonist juttugi ei wõinud olla. Enam-wähem järjekindlast tööstajid ainult 2-3 Hariduskomissariaadi Gesti Seltfiooni instruktoreid paari tuu joosul, pädasjalist koolide organis- seerimise asjus. Mis puutub wäljaspool- kooli haridusesse, siis siin ka instruktoreid ei jõudnud päde mõne üleilidise näpunäite äratada midagi wäärtuslikku. Parteilisest organisatsioonist ei maha suuremat rää- kida, seda tööd tehti juhustlikult, ühtluses kohtades ja ilma suuremate tagajärgedeta. Ning põhjuseks polnud, nagu näha, mitte jee, et töd tähtsust ei tunnud ega tahetud teha, waid, lihtsalt tööhjoudude: organisaa- torite ja agitatorite puudus. Tuntud on see waade, mis walitseb Wene ringkonda- des Gesti ajunduste päde. Neid peetatse igalpool kontremolutsiooni pesadeks. Ning teistigi ei wõi olla, sest igafugu haridustööd puudusel õitsemad jään tihti spekulatsioon, wiinapõletamine, wargused j. n. e., wälja- arwatud ühtlased asundused.

Kõik tähendatud olukorra eitawad taga- järjed tulid awalikult wiimase päätetu- gimise ajal Petrogradi päde. Selgus, et isegi endised mõija moonakad ja sulased, tõsine maaproletariaat, rääkimata talupere- meestest, suuremalt osalt ihu ja hingega walgetaardlaste ning oma endiste kurna- jate, parunite poole hoidisid. Klassilist iseteadmist awalasid ainult ühtlased nende seast, ning just sellepärast, et neid nii wähe oli, pidid nad, kui nad mitte õigel ajal põgeneda ei jõudnud, enamasti eluga werejanuliste waenlaste ees wastama. Nõnda wõib oletada, et praegu ka sääl, kus omal ajal kõige rohkem kikutustööd sai tehtud, nimelt Petrogradi kubermangu Jamburi ja Peterhofi maakondades, kom- munisti ideed Gesti proletariaadi seast täiesti wäljakistud on. Kõige tööd tuleb ka sääl, niipea kui maa walgete käest saab wabastatud, unesti alustada.

Aga kes saab teadma seda organisat- siooni tööd lähemal ajal, nii kui wäljas- pool Gesti, nii ka Gesti? Seatusse lüdigid on juba küllalt walusad õpetust annud, et wõiks leppida ka edaspidi senise korra- olekuga. Endised jõud ei ulata, see on selge. Ja äraüelda agitatsiooni ning or- ganisatsiooni tööst tähendaks peaaegu jedaama, mis äraüelda terwest rewo- lutsiooni jättamist. Senised katked on näidanud selgesti, et aina püstitikude waral wõib küll revolutsiooni kaitsta, aga

mitte teda lüda. Kas tehakse praegu midagi nende organisatorite instruktoreid ja agitatorite ettemalmistamiseks, kes juu- daks lähemas tulewikus Gesti proletari- aadi klassilist iseteadmist äratada ja nende tähtsõudat revolutsioonilise loowuse tal- lastesse juhtida? Kui wähest, liig wähe- arwulisi ühtlasi mahaarwata, siis ei tehta küll wististe mingifugust. Tõsi küll, hilja aja eest tehti tõtse kaitsewalituse juures põllutööd instruktoreid ja agitatorite ette- walmistamiseks kurjasi ajutada — jamm, mida põhjusemõttelisele ainult terwitada wõis. Nüüd on aga ka see poolelt juba tehtud töd häkisti ning ilma tagajärgedeta liwõdeeriud.

Loome weel mõned näitused haridustööd eitamistest kassolewal filmipilgul. Hilja a-a eest tehti eitepanel kommuuni kultuur- hariduse walitusele delegeerida Wostkwasse wäljaspoolkooli hariduse kurjastele kaks kohaft isikut ning muusika instruktoreid kurjastele kaks isikut.

Kõik õpetuse ja ülespidamise lubas Wene walitus oma pädele wõtta. Siin kohal peab tähendama, et nii kui wäljaspool- kooli hariduses, nii ka muusikas meil fenini asjatundjaid instruktoreid olemas- ki pole. Uhes sellega puuduwad muudugi pea- aegu täiesti ka wäljaspoolkooli hariduse õpetused, mis seda nime ära teenisid, revolutsioonilise laulu ja muusika tundmi- sest ei maha rääkida. Waatamata kõige selle pädele sai kultuur-hariduse walituse eitepanel kandidaati Wostkwasse delege- rimiseks määrata kassomitee poolt tagasi lükatud.

Wõib oletada, et sõjawäes haritud jõe- budest suur puudus on ja et need jõud, teda sõjawäele wõetaks, ka haridustööd ja agitatsiooni mõttes ära kasutataks. Aga ka see ei ole igakord nõnda. Näituseks, kass instruktoreid, kes Hariduskomissariaadi Gesti Seltfiooni juures töötawad, sai üks wõetud hilja aja eest sõjawäele. Sääl pandi teda sõjawäe ojaasse, mis umbes 75 hinge suur, kümnenädaks kirju- tajaks. Wana tsaari walituse ajal oli sõjawäes 250 inimest suure roodu päde üks kirjutaja, kes ka oma tödga walimis- sai. Kas jiks tõesti praegusel ajal töd wäljakus nii langemud on, et ühe inimese ajemele sellesama arwu sõjawäelaste päde kolmkümmend kirjutajat peab panema, pealegi niisugust, kes eri haridustöödise ettemalmistuse saanud?

Eugemala lorda on ajalehtedes ja muu awalikul teel kaebusi tõdetud, et haridustööd asundustes wõimatu madalal järjel, et puuduwad ajakohased koolid, rahwamajad, instruktoreid, agitatorid. Peame ütlema, et kui saad edasi kassima niisugune wastutulek hariduse asutustele, nagu wi- majal ajal awaldub, siis küll pole mingit lootust parema tulewiku päde.

Seisutord on raske sõjaliniil ning nõuab kõige jõe tootuwõtmist, wastataks meile. Selle wäite pädele wõiks wastata, et kui meil oleks olnud rohkem ülesanne- tele wastawaid instruktoreid ja agitatorid, siis ei oleks meie kaugelgi niipalju jumi- tud sõdima, nagu praegu. Tulewiku tööd igatahes ei pea meie mitte rajama ni- palju sõjariistade wõimu, kui tööhäwa jotsialistliku iseteadmuse päde. J. J.

Rohkem kultuuri!

Meie proletaarlise kultuuri madalusest on räägitud wäga palju. Kõikjuguiseid harutusi ja õtustusi on tehtud selle kohta, kuidas peaksime kultuureima seda poldu, mis täiesti weel sõitis. Mõned on tei- nud õige suuri wäljawaateid ning kawat- susti proletaarlise kultuuri „ajakohgusele“ isetmiste, kuid edasi oleme sellel alal jõudnud ainult tigusammel. Loomulik. Sest arusaadam peaks olema kõigile to kõiafi, et meie, proletaarlased elame läbi ülitrasket aega, mis tohutawaid fur-

meid awaldab kogu meie waimlise elu ning olemise päde. Sammutame olemas- oleniist klassi-sõja ühtagedas palangus — sellega seletaw tõtt meie õstimate ja leid- miste üpris nõrgad saamutused.

Rohkem kultuuri! Seda loosun- git wirutatakse kõige ägeusega igalepoole õhtu, et oleksid kuuldawad ka kurtidele asjaolud, mis kassidamalt nõuawad pa- randusi. Ent kurnaks kassib tõesti meel, kui kuuled, kuidas mõnelpool tahetaks ära wägistada seda loojungit, mis kul-

tur-haridustööd tõstmise fihis on raskest jannitatud. Saitud sentimentaalsesse olen- gusse, kui kuuled kuidas mõned meie seltsimehed sellega toime saamad, et kihu- tustööd teha meie Gesti Tõbrahwa Ühtlooli kinnipanemise fihis. See meie ainuie asutus, mis osaltki tahab kinni katta seda walusat kurbloolust, mis meie kidual kultuur- hariduspõlul nii filmnähtaw. Ja kui teda nüüd tullahe imelikul kombel kinnipane- mise mõttes närima — siis ei ole see kel- legi suurjuguine wõi põhjendatud wägitikk, waid see oleks lihtsalt üpris mõitetu lõhtu- mine wõi wandalism asja wastu, mida jannitatud nii raskest eeltingimistega ja kõitjuguiste ühele kui teiselepoole pödratud hoolitsenistega. Nüüd aga, kus asjale pandud üsna kindel alus, ning kus waem ja töd tagajärjerikkalt juba tehtud, leidub ometi mõni hampelmann, kes asjast mitte põrmugi arusaades, lõhtuwalt kinni haarab. Kes sihanded isejorti „haridusjängrid“ on ning mis asja nad oma teguwiliga õieti saamutada mõtlewad, jääb pisut aru- saamatuks.

Pandagu tõtt loomad jõud selts töde, et rohkem kultuuri õhtkonda saaks, aga ärgu tulbaga imelikude wäidetega tingi- miis jannitama, mis teeks meie niituiini- tidura proletaarlise kultuur-hariduspõllu wiljakutaks. Gesti Tõbrahwa Kommuuni Ühtlool peab uut jõudumning energiat töd- tamiseks juurde saama, ning selleks pal- kugu iga seltsimees oma tödõudud, kel kallid meie pühamad ning wäärtuslikumad warandused. Ja kes tahaks küll kultuuri tõstmist meeleaga eitada? Kas leidub in- mesi tõesti, kel toipu pole meie suuremasti ülesannetest, mida peame kõige jõupingu- tujega kultuureima?

Rohkem kultuuri! Rohkem aru- saamist meie tulewiku tähtsamast loomis- tööst! Ärgu targutagu keegi asjata ega tehku torraid hüüdeid asja wastu, millega seotud kogu meie inimlikum olemasolu. Gesti Tõbrahwa Kommuuni Ühtlooli usked olgu kõigile amavad, kes jannuwad töd ja jotsiaalse walguse järele. Ning itka wõim- samalt fajagu meie loojung: Rohkem kultuuri.

Piiteris,
11. juulil 1919.

Juhan Hurt.

Kirjandus.

Uuem kirjandus.

Gesti Tõbrahwa kultuurhariduswalituse kirjastusosakonna toimetamisel ning wälja- andel on neil päwil ilmunud mitmed tööd ning töölejed, mis peaksid äratama rohkem tähelepanemist.

Kõigepäält oleks nimetada „Kommu- nistline III. Internatsionaal“, — raamat, mida juure osawusega tõlkinud ning toimetanud S. P. B. G. e. l. m. a. n. n. ja kuhu on mahutatud kõik tähtsamad ja wäärtuslikumad artiklid ehk kirjutused kolmanda internatsionaali kohta. Raamat on tõlkitud ja kirjutatud — lordan weel — nii humitawas ja sorawas ning täiesti arusaadamas keeles, nii et ta lugemine ei jannita wähemalki raskust ega päd- walu ka neile ldmadele ajudele, kes itka armastanud tõsta fija teaduslikkude kirju- tuste raskest-arusaadama keele kohta. Ei tee wiga ka to asjalugu, et raamatust on teatava tähipäälse jüditusega kott „h“ tähed sõnade algult kõrwale paistatud — selle asjaga lepit arwatamasti nüüd juba iga üks, kellel isejugust toipu „keele- lises juhtes pädajus. Aga ei ole kellegi tõsine kommunist ja proletaarlise ideede kehastaja see, kel puudub ülemalnimeta- tud üliwäärtuslik raamat.

Teiselt tuleks nimetada noore proleta- riaadi kirjaniku Nikolai Sõsojewi eiteost „Kirk ja mõistus“. Elm. Sõsojew mõistab kirjutada ja jutustada üsna anderikkalt kõigist asjust, mis talle jäänud meelde wõi mida ta ise elanud kogemusjõukalt läbi. Tõstis kunstlikku wäär- tust raamatul küll tõepoolest ei ole, kuid meie kidual kirjanuspõldu wõib ta ometi osalt rikastada. Igatahes wõiwad Sõso- jewi töid lugeda need üsna häa rahul- dustunde ja mõnuga, kes kirjandusest päde ajawiti wõi meelelahutuse suuremat midagi ei õtti.

Pädele muu on wälja tulnud ka „Kla- ssiwõitluse“ 7 nummier, mis warus- tatud meie paremate tööhäwa juhtide pil- tidega. Nimelt leiduwad kuukirjas päde Troski pilbi weel tööhäwa kihumittude poolt elajalikult äratapetud Karl Ple- kschti ja Roosa Luxemburgi pilbid. Kir- janduslik osa kuukirjas on mitmekesne ning wäärtuslik ja ajakohane, nii et „Klassiwoitlus“ õige juurt lugupidamist peaks wõitma. Juhan Hurt.

T e a t e d

9, 10, 11-mal augustil (uue kalendri järele)

saab ärapeatud, Peterburis Fontanka nr. 2-17. Wenemaa Kommunistlise partei Eesti osakondade

üleweneamaaline kongress

Peterburi Eesti osakondade komitee korraldusel.

P ä e w a t o r d:

1. Ulewaade poliitilisest seisukorrast.
 2. Aruanded kohaide päält.
 3. Organisatsioonilise küsimus:
 - a) Punane sõjawägi,
 - b) Organiisatorite kollegium,
 - d) Partei kool,
 - e) Kest kirjastuse komisjion.
 4. Kestkomitee walimine.
 5. Jookswad asjad.
- Saaditud walib iga osakond üleilidisel koosolekul järgmise normi järele:
- a) Osakonnad kuni 30-ne liikmeni saadawad 1 esitaja.
 - b) kuni 60-ni kaks esitajat, 90-ni 3 esitajat jne., iga 30 kohta üks juurde.
- Tä h e n d u s: Saadikute mandaadid peawad kohalise partei komitee poolt kinnitatud olema.
- Korraldaw komisjion palub osakondasid wõimalust mööda, saadikute arwu ette teatada, et wõimalik oleks tarwilisi korraldusi teha nii korteri kui ka toitluse asjus.
- Kõigi küsimuste ja ka teadaannetega, palume pödrata: Fontanka nr. 2-17, kongressi korraldama komisjioni poole.

W. K. P. Eesti osakondade Peterburi komitee on awatud igapäew kella 5-8 õhtul. Fontanka, nr. 2.

W. S. G. Tõbrahwa Poliitiline Klubi paneb pühapäewal 13. juulil paxe- konna-õhtu mitmejugu eestawaga toime. Alguks punkt kell 6 p. l. Seltji- liimetele liitne kaarti ettenäitamisel hin- nata. Klubi adres: B. O. yr. Средн. ш. и 8 лин. 34./43. Pidutoimekonb.

Kroonlinna G. E. II. ja W. A. P. Kroon- linna Gesti seltfioon

Korraldab 13. juulil wäljajõidu mi- tinguga Dranienbaumi lähedale metsa (ot dep. «Береза»). Krasjett esimese reitijate laewaga, kell 7. hommikul. Wäljajõidu- lubad Kroonlinna harilikult. Miitin- gul astuwad äles Peterburi seltsimehed.